

## Gutten som gikk til nordenvinden og krevde igjen melet

Det var en gang en gammel kone som hadde en sønn, og da hun var ussel og skrøpelig, så skulle gutten, sønn hennes, gå på stabburet for henne etter grøtmel til middags. Men da han steg ut igjen på stabburstrappa, så kom nordenvinden fykende, tok melet fra ham og fór ende til værs med det. Gutten gikk på stabburet etter mere, men da han steg ut på trappa, kom nordenvinden fykende igjen og tok melet fra ham. Og slik gikk det tredje gangen også. Dette ble gutten sint for, og han syntes det var urimelig at nordenvinden skulle fare slik frem. Og så tenkte han, han fikk lete ham opp og kreve melet tilbake.

Ja, han la av sted, men veien var lang, og han gikk og han gikk. Endelig så kom han til nordenvinden.

«God dag», sa gutten, «og takk for sist.»

«God dag», svarte nordenvinden, han var grov i målet, «og selv takk for sist. Hva vil du?» sa han.

«Å», sa gutten, «jeg vil nok be deg, om du vil være så snill å la meg få igjen det melet du tok fra meg på stabburstrappa, for lite har vi, og når du skal fare slik og ta det lille vi har også, så blir det ikke annet enn sveltihjel.»

«Jeg har ikke noe mel», sa nordenvinden; «men siden du er så nødig, skal du få en duk som skaffer deg alt du kan ønske, når du bare sier: *Duk, bre deg ut og dekk opp med alle slags kostelige retter!*»

Det var gutten vel nøyd med. Men da veien var så lang at han ikke kunne nå hjem på dagen, gikk han inn til en gjestgiver på veien. Og da de som var der skulle til å ete til kvelds, la han duken på et bord som stod i kroken, og sa:

«Duk, bred deg ut og dekk opp med alle slags kostelige retter!»

Aldri før hadde han sagt det, så gjorde duken det, og alle syntes det var en herlig ting. Men ingen likte det bedre enn gjestgiverkona. Det var ikke stort bry med steking og koking, med duking og dekking, med henting og fremsetting på det bordet, tenkte hun. Og da det led ut på natten, så alle sov, tok hun duken, og la en annen i stedet, som var akkurat likedan som den han hadde fått av nordenvinden, men som ikke kunne dekke opp med en havrelefse engang.

Da gutten våknet, tok han duken og gikk avsted med, og den dagen kom han hjem til moren.

«Nå», sa han, «har jeg vært hos nordenvinden. Det var en rimelig mann, for han gav meg denne duken, og når jeg bare sier til den: *Duk, bre deg ut og dekk opp med alle slags kostelige retter!* så får jeg alt jeg ønsker meg.»

«Ja, det vet jeg visst», sa moren, «men jeg tror det ikke før jeg ser det.»

Gutten skyndte seg, og satte frem et bord, la duken på det, og sa: «Duk, bre deg ut og



dekk opp med alle slags kostelige retter!» Men duken dekket ikke opp med en bete flatbrød engang.

«Det blir ikke annen råd, enn jeg får gå til nordenvinden igjen da», sa gutten og la avsted.

Langt om lenge kom han dit nordenvinden bodde.

«God kveld», sa gutten.

«God kveld», sa nordenvinden.

«Jeg vil nok ha rett for melet du tok fra meg», sa gutten, «for den duken jeg fikk, dugde ikke stort.»

«Jeg har ikke noe mel», sa nordenvinden, «men her har du en bukk, som gjør gullmynter, bare du sier: *Min bukk, gjør penger!*»

Det hadde gutten ikke noe imot. Men da det var så langt hjem at han ikke kunne rekke frem samme dagen, så tok han inn hos gjestgiveren igjen. Før han forlangte noe, prøvde han bukken, for han ville se om det var sant det nordenvinden hadde sagt, og det var riktig nok. Men da gjestgiveren så dette, syntes han det var en gild bukk, og ikke før hadde gutten sovnet, så tok han en annen, som nok ikke gjorde gullmynter, og satte i steden.

Morgenen etter dro gutten av gårde, og da han kom hjem til mor sin, sa han:

«Nordenvinden er en snill mann likevel. Nå gav han meg en bukk som kan gjøre gullmynter, bare jeg sier: *Min bukk, gjør penger!*»

«Det vet jeg visst», sa moren, «det er ikke annet enn snakk, og jeg tror det ikke før jeg ser det.»

«Min bukk, gjør penger!» sa gutten, men det ble nok ikke penger det bukken gjorde.

Så la han i vei til nordenvinden igjen, og sa at bukken ikke dugde noe, og at han ville ha rett for melet.

«Ja, nå har jeg ikke annet å gi deg», sa nordenvinden, «enn den gamle kjeppen som står borte i kroken. Men den er slik, at når du sier: *Min kjepp, slå på!* så slår den, like til du sier: *Min kjepp, stå still!*»

Da veien var så lang, så gikk gutten inn til gjestgiveren også den kvelden. Men da han kunne skjønne hvordan det hadde gått med duken og bukken, så la han seg med en gang til å snorke på benken, og lot som han sov. Gjestgiveren kunne skjønne at kjeppen også dugde til noe, så lette han opp en som lignet den og ville sette den i steden, da han hørte at gutten snorket. Men i det samme gjestgiveren skulle ta stokken, ropte gutten: «Min kjepp, slå på!» Og kjeppen til å slå og denge gjestgiveren, så han hoppet både over bord og benker, og ropte og skrek: «Å, herregud! Å herregud! be kjeppen holde opp, ellers slår den meg ihjel! Du skal få igjen både duken og bukken!»

Da gutten syntes gjestgiveren hadde fått nok, så sa han: «Min kjepp, stå still!» tok så duken og stakk i lommen, og kjeppen i hånden, bandt en snor om hornene på bukken, og gikk hjem med alt i hop.

Det var god rett for melet!



# Ordforklaringer

•gild: flott, staselig

Lastet fra:

## [EventyrForAlle.no](http://EventyrForAlle.no)

---

Norsk folkeeventyr fra samlingene til Peter Christen Asbjørnsen (1812-1885), Jørgen Moe (1813-1882) og Moltke Moe (1859-1913). (Offentlig eiendom - public domain)

Kilde: [Norske huldreeventyr og norske folkeeventyr. Bind II, 1914 \(nb.no\)](#)

(Offentlig eiendom - public domain)

Teksten er redigert av Karl-Robert Rønning.



Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

---

Illustratør: Otto Sinding (1842-1909)

Kilde: [Norske Folke- og Huldre-Eventyr i Udvalg, 1879 \(nb.no\)](#)



Dette arbeidet er fri for kjente opphavsrettsrestriksjoner.